

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фізичного
виховання, здоров'я та туризму

М.В. Маліков

« 29 » серпня 2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТАНОВЛЕННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

підготовки бакалаврів
денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура)

спеціальності 014 Середня освіта

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

ВИКЛАДАЧІ: Товстоп'ятко Ф.Ф., к.філософ.н., доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту

Парій С.Б., старша викладачка кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту
Протокол № 1 від "28" серпня 2024 р.

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту

А.П. Конох

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

О.В. Соколова

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фізичного
виховання, здоров'я та туризму

_____ М.В. Маліков

« 29 » _____ серпня 2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТАНОВЛЕННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

підготовки _____ бакалаврів
денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма _____ Середня освіта (Фізична культура)

спеціальності _____ 014 Середня освіта

галузі знань _____ 01 Освіта/Педагогіка

ВИКЛАДАЧІ: Говстоп'ятко Ф.Ф., к.філософ.н., доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту
Парій С.Б., старша викладачка кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту
Протокол № 1 від "28" серпня 2024 р.

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
_____ О.В. Соколова

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту

_____ А.П. Конох

Зв'язок з викладачем (викладачами):

Е-mail: *tovstopatkofedor@gmail.com, svetusikznutmfkit@gmail.com*

Телефон: *(061) 228-75-53*

Інші засоби зв'язку: *Viber, Telegram*

Кафедра: *теорії та методики фізичної культури і спорту (4 корпус ЗНУ, ауд. 303)*

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Становлення фізичної культури в Україні» є формування у студентів цілісного розуміння історичних, культурних та соціальних передумов розвитку фізичної культури в Україні, а також виховання національної свідомості, розуміння ролі фізичного виховання у формуванні здорової нації та підготовки фахівців для забезпечення сучасних потреб галузі фізичної культури і спорту.

Курс «Становлення фізичної культури в Україні» є важливим для майбутніх вчителів фізичної культури, допомагаючи майбутнім учителям усвідомити витоки та історичні аспекти фізичної культури, що сприятиме якісному формуванню їхніх професійних цінностей та педагогічних підходів, розумінню історичних передумов розвитку галузі. Сприяє вихованню патріотизму та збереженню національних традицій у фізичній культурі, формуванню національної ідентичності через поглиблене вивчення української історії фізичного виховання.

Курс відповідає вимогам сучасного ринку праці, що вимагає фахівців, здатних враховувати культурно-історичні аспекти фізичної культури у своїй діяльності. Зростаючий інтерес до українських традицій у спортивному середовищі створює попит на фахівців, які володіють глибокими знаннями історії та методології фізичного виховання в Україні. Розвиток інноваційних підходів не можливий без використання знань історії для адаптації програм фізичного виховання до сучасних умов.

Курс «Становлення фізичної культури в Україні» є обов'язковим компонентом освітньої програми та входить до циклу професійної підготовки освітньої програми загальної підготовки. Пререквізити вивчення, спрямованими на формування загального уявлення про історичний, соціальний і правовий контекст, у якому розвивалася фізична культура в Україні є: «Історія України» – забезпечує знання історичних передумов і контексту розвитку фізичної культури в Україні; «Вступ до спеціальності і техніка безпеки» – знайомить із професійними основами та актуальними аспектами фізичної культури; «Українська мова професійного спрямування» – формує навички академічного письма, необхідні для аналізу історичних джерел; «Права і свободи людини та громадянина в Україні» – дає розуміння правового поля, в якому розвивалася фізична культура; «Теорія і методика фізичного виховання» – розширює розуміння історичних основ, методик та сучасних підходів у фізичному вихованні. Постреквізити курсу, покликані поглиблювати отримані знання й дають змогу використовувати їх у практичній діяльності: «Методика викладання українських народних забав і ігор» – поглиблює знання про традиційні аспекти фізичної культури в Україні; «Сучасні фізкультурно-спортивні програми та методи» – використовує історичний досвід для адаптації до сучасних

потреб; «Професійна майстерність вчителя фізичної культури» – інтегрує знання курсу в професійну діяльність.

Навчання за курсом «Становлення фізичної культури в Україні» передбачає використання мультимедійних засобів для перегляду документальних фільмів, презентацій та історичних матеріалів, історичних карт і фотографій.

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	7-й	7-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	20 год.	
Практичні заняття	10 год.	
Самостійна робота	60 год.	
Консультації	<i>Розклад проведення консультацій:</i> https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/fizyosp/navchal_nij_protse Один раз на тиждень, 2 години за розкладом особисто, дистанційно за попереднім погодженням.	
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/edit.php?id=16376	

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
<p>Результати навчання:</p> <p>ПРН2: Володіє культурою мислення, здатний до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановці мети і вибору шляхів її досягнення.</p> <p>ПРН24: Здатний розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.</p> <p>ПРН26: Здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.</p> <p>Компетентності:</p> <p>ЗК10: Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>ПК9: Розуміння сучасних тенденцій і регіональних особливостей розвитку системи фізичного виховання.</p> <p>ПК10: Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Здатність виховувати в учнів позитивне ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та соціокультурних особливостей традицій інших країн у практиці фізичного виховання.</p>	<p><i>Методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - проблемні лекції (з обговоренням ключових питань); - дискусії та дебати (обговорення історичних подій і їх значення для суспільства); - візуалізація матеріалу (використання презентацій, карт, історичних документів); - метод кейсів (аналіз розвитку фізичної культури в різних регіонах та історичних періодах); - моделювання (рольові ігри з моделюванням діяльності історичних осіб або громад); - мультимедійні презентації (використання відео, документальних фільмів, віртуальних екскурсій до музеїв або архівів та інших ресурсів для ілюстрації історичних аспектів); - метод проектів (розробка інтерактивних проектів хронологічних карт, схем тощо). - інтерактивні лекції (подання матеріалу у форматі, що включає активну участь студентів через запитання, рефлексію, короткі дискусії). <p><i>Форми і методи оцінювання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - письмові роботи; - презентації та захист проектів; - тестування. <p><i>Контрольні заходи:</i> теоретичне тестування та практичні завдання за змістовим модулем, самостійна робота.</p>

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Становлення фізичної культури і спорту в Україні.

Витоки фізичної культури в Україні. Зародження фізичної культури на українських землях у період первіснообщинного ладу. Особливості фізичної культури скіфо-сарматської доби. Розвиток фізичного виховання та спорту в античних державах Північного Причорномор'я. Значення фізичних вправ у житті стародавніх слов'ян. Особливості, провідні форми та напрямки фізичного виховання у Київській Русі.

Фізична культура та спорт в Україні у XIX-XX ст. Історичні передумови розвитку спортивного руху в Україні. Особливості розвитку фізичної культури і спорту в Східній Україні у XIX-XX ст. Особливості розвитку фізичної культури в Західній Україні (кінець XIX – 30-ті рр. XX ст.). Зародження та розвиток спортивно-гімнастичного руху в Західній Україні: діяльність сокільських, січових, пластових, лугових та спортивних товариств Галичини. Особливості спортивного руху в Закарпатті та Буковині у першій третині XX ст. Роль Івана Боберського в розвитку західно-українського спортивно-гімнастичного руху. Розвиток спорту за часів УРСР: організаційні, програмно-нормативні та науково-методичні основи системи фізичного виховання.

Змістовий модуль 2. Розвиток фізичної культури і спорту в Україні.

Україна в міжнародному олімпійському русі. Виступи українських спортсменів у Олімпійських іграх. Створення НОК України та особливості його діяльності. Особливості, проблеми та перспективи розвитку спортивного руху в сучасній Україні.

Історія становлення та розвитку фізичної культури і спорту у Запорізькій області. Особливості народної фізичної культури українського народу. Система військово-фізичної підготовки на Запорізькій Січі. Загальна характеристика системи оздоровлення запорозьких козаків. Історія становлення та розвитку фізичної культури і спорту у Запорізькій області.

Фізична культура як складова національної ідентичності та суспільного розвитку. Роль фізичної культури у вихованні національної свідомості українців. Вплив економічних і соціальних чинників на розвиток фізичної культури в Україні. Внесок українських вчених у розвиток теорії та методики фізичної культури. Народні спортивні ігри та змагання як частина традиційної культури України.

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Витоки фізичної культури в Україні: первісне суспільство та скіфо-сарматська доба: – витоки фізичної культури в Україні; – зародження фізичної культури на українських землях у період первіснообщинного ладу; – особливості фізичної культури скіфо-сарматської доби.	2		<i>щотижня</i>
	Фізична культура в античних державах та у стародавніх слов'ян: – розвиток фізичного виховання та спорту в античних державах північного Причорномор'я; – значення фізичних вправ у житті стародавніх слов'ян.	2		
	Фізичне виховання у Київській Русі: – особливості, провідні форми та напрямки фізичного виховання у Київській Русі.	2		
	Розвиток фізичної культури у XIX-XX ст.: Східна та Західна Україна: – історичні передумови розвитку спортивного руху в Україні; – особливості розвитку фізичної культури і спорту в Східній Україні у XIX-XX ст.; – особливості розвитку фізичної культури в Західній Україні (кінець XIX – 30-ті рр. XX ст.).	2		
	Спортивно-гімнастичний рух та розвиток спорту за часів УРСР: – зародження та розвиток спортивно-гімнастичного руху в Західній Україні: діяльність сокільських, січових, пластових, лугових та спортивних товариств Галичини. – особливості спортивного руху в Закарпатті та Буковині у першій третині XX ст.; – розвиток спорту за часів УРСР: організаційні, програмно-нормативні та науково-методичні основи системи фізичного виховання.	2		
2	Україна в міжнародному олімпійському русі: – Україна в міжнародному олімпійському русі; – виступи українських спортсменів у Олімпійських іграх.	2		<i>щотижня</i>
	Роль Національного олімпійського комітету України у розвитку спорту;	2		

	<ul style="list-style-type: none"> – створення НОК України та особливості його діяльності; – особливості, проблеми та перспективи розвитку спортивного руху в сучасній Україні. 			
	<p>Фізична культура на Запорізькій Січі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – особливості народної фізичної культури українського народу; – система військово-фізичної підготовки на Запорізькій Січі. 	2		
	<p>Система оздоровлення запорозьких козаків та розвиток спорту в Запорізькому регіоні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – загальна характеристика системи оздоровлення запорозьких козаків; – історія становлення та розвитку фізичної культури і спорту у Запорізькій області. 	2		
	<p>Фізична культура як складова національної ідентичності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – роль фізичної культури у вихованні національної свідомості українців. – вплив економічних і соціальних чинників на розвиток фізичної культури в Україні. 	2		
Разом		20	-	

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	<p>Фізична культура скіфів та античних держав:</p> <ul style="list-style-type: none"> – фізична культура скіфо-сарматської доби; – особливості фізичного виховання в античних державах Північного Причорномор'я. 	2		<i>раз на два тижні</i>
	<p>Слов'янські традиції фізичного виховання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – значення фізичних вправ у житті стародавніх слов'ян; – провідні форми фізичного виховання у Київській Русі. 	2		
	<p>Історія спортивно-гімнастичного руху на західноукраїнських землях:</p> <ul style="list-style-type: none"> – діяльність сокільських, січових, пластових, лугових товариств; – роль Івана Боберського у розвитку спортивного руху. 	2		
2	<p>Україна в Олімпійських іграх</p> <ul style="list-style-type: none"> – досягнення українських спортсменів на Олімпійських іграх; – особливості організації роботи НОК України. 	2		<i>раз на два тижні</i>
	<p>Фізична культура на Січі та її спадщина:</p> <ul style="list-style-type: none"> – система оздоровлення та військово-фізичної підготовки козаків. 	2		
Разом		10	-	

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Історичні передумови розвитку спортивного руху в Україні	10	
	Особливості розвитку фізичної культури і спорту в Закарпатті та Буковині	10	
	Науково-методичні основи системи фізичного виховання за часів УРСР	10	
2	Розвиток спортивного руху в сучасній Україні	10	
	Історія становлення фізичної культури і спорту у Запорізькій області	10	
	Народні спортивні ігри та змагання як частина традиційної культури України	10	
		60	-

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

Мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати здобувачу для допуску до підсумкового контролю складає 35 балів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання* та термін виконання	Усього балів
1	теоретичні види: тести	<p>1. Які елементи фізичної культури характерні для ритуальних дійств трипільців?</p> <p>а) змагання зі стрільби б) рухливі ігри, забави, змагальні фізичні вправи в) бойові танці г) змагання на човнах</p> <p>2. Яке змагання, унікальне для Північного Причорномор'я, згадується в джерелах?</p> <p>а) стрибки у довжину б) кулачний бій в) анкіломахія г) гіпсічні змагання</p> <p>3. Яка зброя використовувалася воїнами Київської Русі виключно у військових походах?</p> <p>а) сокира б) меч в) лук г) палиця</p> <p>4. Що сприяло розвитку спортивного руху у Східній Україні після 1861 року?</p> <p>а) впровадження уроків фізичної культури у навчальних закладах б) введення обов'язкової військової служби в) поява велодромів у великих містах г) заснування спортивних організацій закордонними інвесторами</p> <p>5. Яка подія стала важливим етапом у розвитку спортивного руху в Україні в 1928 році?</p> <p>а) проведення першої спартакіади народів СРСР б) заснування перших зимових Всеукраїнських спартакіад в) організація першої Всеукраїнської олімпіади г) проведення міжнародних зустрічей з представниками Фінляндії та Німеччини</p>	<p>1 питання = 1 бал</p> <p>Термін виконання: протягом семестру до залікового тижня</p>	5
	практичні завдання	<p>1. Індивідуальна або групова робота над створенням карт або схем, які ілюструють розвиток фізичної культури скіфо-сарматської доби та античних полісів Північного Причорномор'я (метод проєктів).</p> <p>2. Індивідуальна або групова робота з розв'язання проблемних ситуацій з теми «Слов'янські традиції фізичного виховання» (метод кейсів).</p> <p>3. Групова робота рольова гра з моделюванням діяльності історичних осіб та спортивних товариств: сокільські, січові, пластові, лугові товариства, Іван Боберський (метод моделювання).</p>	<p>Термін виконання: протягом практичного заняття</p>	10
	комплексні: самостійна робота	<p>1. Складання хронологічно-аналітичної таблиці «Історичні передумови розвитку спортивного руху в Україні».</p> <p>2. Визначення відповідності на основі опрацювання теоретичного матеріалу, створення інфографіки «Особливості розвитку фізичної культури і спорту в Закарпатті та Буковині».</p>	<p>Термін виконання: протягом семестру до залікового тижня</p>	15

		3. Складання порівняльної таблиці «Порівняльний аналіз системи фізичного виховання УРСР і сучасної системи в Україні».		
				30
2	теоретичні види: тести	<ol style="list-style-type: none"> Хто був одним із перших українців, який брав участь у міжнародному олімпійському конгресі 1894 року в Сорбонні? <ol style="list-style-type: none"> Олексій Бутовський Микола Ріттер Владислав Понурський Юрій Коцай Що стало основною проблемою організаційної сфери в українському спорті після здобуття незалежності? <ol style="list-style-type: none"> погіршення матеріальної бази надмірне втручання держави в спортивні справи переважна державна підтримка спорту, що вступає в протиріччя з можливостями бюджету відсутність кваліфікованих тренерів Яка організація існувала при церкві Святої Покрови на території Запорізької Січі? <ol style="list-style-type: none"> січова школа монастирська академія військова академія спортивна школа Який вид спорту став популярним у Запоріжжі після здобуття Україною незалежності? <ol style="list-style-type: none"> футбол гандбол волейбол баскетбол Що є важливим елементом патріотичного виховання через фізичну культуру? <ol style="list-style-type: none"> вивчення іноземних мов під час тренувань збереження та популяризація національних спортивних традицій оволодіння сучасними спортивними техніками підготовка до міжнародних чемпіонатів 	1 питання = 1 бал Термін виконання: протягом семестру до залікового тижня	5
	практичні завдання	<ol style="list-style-type: none"> Індивідуальна або групова робота за окремими темами: досягнення українських спортсменів на Олімпійських іграх, особливості організації роботи НОК України тощо (метод проектів). Індивідуальна або групова робота з розв'язання проблемної ситуації з теми «Сучасна програма фізичної підготовки на основі методів оздоровлення та військово-фізичної підготовки козаків» (метод кейсів). 	Термін виконання: протягом практичного заняття	10
	комплексні: самостійна робота	<ol style="list-style-type: none"> Складання порівняльної таблиці «Розвиток спортивного руху в сучасній Україні & обраній європейській країні». Побудова хронологічної карти подій «Розвитком фізичної культури та спорту в Запорізькій області». Складання порівняльно-аналітичної таблиці «Народні спортивні ігри та їх роль у формуванні фізичних, моральних та культурних цінностей українського народу». 	Термін виконання: протягом семестру до залікового тижня	15

		30
Усього за змістові модулі	теоретичні види: тести = 10	60
	практичні: = 5	
	комплексні: самостійна робота = 6	
	21	

*Критерії оцінювання.

Практичні завдання змістового модуля 1 = 10 балів.

- Створення карт або схем, що ілюструють розвиток фізичної культури скіфо-сарматської доби та античних полісів Північного Причорномор'я (4 бали):
    - інформативність та достовірність (1 бал): використання історичних джерел та актуальної інформації, точне відображення основних подій та фактів (їхнього зв'язку з фізичною культурою зазначеного періоду);
    - креативність та якість візуалізації (1 бал): оригінальність виконання карти/схеми;
    - структурованість та логічність (1 бал): наявність чіткої структури та назв елементів і пояснень, логічне розташування об'єктів на карті/схемі;
    - командна взаємодія та внесок учасників (1 бал): співпраця між членами команди та рівномірний розподіл завдань, активна участь кожного студента.
  - Розв'язання проблемних ситуацій з теми «Слов'янські традиції фізичного виховання» (3 бали):
    - аналіз проблемної ситуації (1 бал): глибина розуміння проблеми та використання відповідних історичних фактів, розкриття причинно-наслідкових зв'язків;
    - обґрунтованість рішення (1 бал): якість і логічність запропонованих рішень, використання аргументів та відповідність їх контексту слов'янських традицій;
    - оформлення результатів роботи (1 бал): чіткість і структурованість поданих матеріалів, оригінальність у презентації результатів.
  - Рольова гра з моделюванням діяльності історичних осіб та спортивних товариств: сокільські, січові, пластові, лугові товариства, Іван Боберський (3 бали):
    - відповідність історичному контексту (1 бал): глибоке розуміння ролі обраного персонажа/товариства, дотримання історичних фактів і традицій;
    - інтерактивність та акторська майстерність (1 бал): залучення аудиторії до процесу гри, якість виконання ролей;
    - командна робота та організація (1 бал): узгодженість дій між учасниками групи, чітка структура сценарію та ефективне розподілення ролей.
- Примітка: можливе зниження балів за невиконання вимог, відсутність чіткості у роботі або нерівномірний внесок учасників групи.

Практичні завдання змістового модуля 2 = 10 балів.

- Індивідуальна або групова робота за окремими темами (5 балів):
  - змістовність та достовірність (2 бали): використання актуальних даних та достовірних джерел інформації, розкриття основної теми із посиланнями на конкретні приклади (наприклад, досягнення спортсменів, діяльність НОК);
  - креативність та презентація матеріалів (1 бал): оригінальність підходу до створення проєкту (візуальні матеріали, інфографіка, відео тощо), наочність представленої інформації;
  - структурованість та логічність (1 бал): логічна побудова роботи (вступ, основна частина, висновки);
  - командна взаємодія та внесок учасників (1 бал): активна участь кожного члена групи у розробці проєкту, рівномірний розподіл обов'язків.
- Розв'язання проблемної ситуації з теми «Сучасна програма фізичної підготовки на основі методів оздоровлення та військово-фізичної підготовки козаків» (5 балів):
  - аналіз проблемної ситуації (2 бали): глибоке розуміння проблеми та чітке формулювання завдань, використання історичних фактів та сучасних методик фізичної підготовки;
  - якість та обґрунтованість запропонованого рішення (2 бали): реалістичність та практичність запропонованих заходів, логічність аргументів;
  - оформлення результатів роботи (1 бал): чіткість викладення матеріалів (текстовий, графічний або мультимедійний формат).

Примітка: можливе зниження балів за поверхневе розкриття теми, відсутність структурованості або нерівномірний внесок у командній роботі.

Самостійна робота змістового модуля 1 = 15 балів.

- Складання хронологічно-аналітичної таблиці «Історичні передумови розвитку спортивного руху в Україні» (5 балів):
  - повнота та точність інформації (2 бали): включення ключових подій та дат, що стосуються розвитку спортивного руху в Україні, відсутність фактичних помилок;

- аналітичність та висновки (1 бал): розкриття причинно-наслідкових зв'язків між подіями, глибина аналізу історичних передумов.
  - структурованість та оформлення (1 бал): чіткий і зрозумілий формат таблиці, логічна послідовність подій;
  - креативність (1 бал): додаткові елементи (графіки, примітки, ключові висновки)
2. Визначення відповідності та створення інфографіки «Особливості розвитку фізичної культури і спорту в Закарпатті та Буковині» (5 балів):
- змістовність матеріалу (2 бали): розуміння і розкриття особливостей розвитку фізичної культури та спорту в Закарпатті та Буковині, використання теоретичних джерел для обґрунтування даних;
  - якість інфографіки (2 бали): естетичний вигляд, логічна структура, наявність заголовків/підписів та графічних елементів, чіткість і зрозумілість поданої інформації;
  - креативність та інноваційність (1 бал): використання цікавих візуальних рішень.
3. Складання порівняльної таблиці «Порівняльний аналіз системи фізичного виховання УРСР і сучасної системи в Україні» (5 балів):
- глибина порівняльного аналізу (2 бали): виділення ключових аспектів обох систем (цілі, методи, форми, результати), обґрунтованість висновків щодо схожостей та відмінностей;
  - якість оформлення таблиці (1 бал): логічність та структурованість інформації;
  - додаткові висновки та рекомендації (1 бал): висновки щодо перспектив розвитку сучасної системи фізичного виховання в Україні;
  - креативність подання (1 бал): використання кольорового маркування, додаткових пояснень чи графічних елементів.

Самостійна робота змістового модуля 2 = 15 балів.

1. Складання порівняльної таблиці «Розвиток спортивного руху в сучасній Україні та обраній європейській країні» (5 балів):

1. Порівняльний аналіз:

- повнота інформації (2 бали): включення ключових аспектів розвитку спортивного руху в Україні та обраній країні (структура, інфраструктура, державна підтримка, масовий спорт, досягнення);
- глибина аналізу (1 бал): виявлення схожостей та відмінностей між двома системами, формулювання обґрунтованих висновків;
- якість оформлення (1 бал): чіткість та структурованість таблиці, логічне подання даних;
- креативність та додаткові елементи (1 бал): використання кольорових маркувань, графіків, діаграм чи візуальних елементів для покращення розуміння матеріалу.

2. Побудова хронологічної карти подій «Розвиток фізичної культури та спорту в Запорізькій області» (5 балів):

- повнота інформації (2 бали): включення основних подій та етапів розвитку фізичної культури та спорту в Запорізькій області (від минулого до сучасності), відсутність пропущених ключових фактів;
- хронологічна точність (1 бал): чітке дотримання послідовності подій у часі;
- оформлення карти (1 бал): Логічна структура, зручність для сприйняття, використання графічних елементів (стрілок, ліній часу, позначень);
- креативність (1 бал): використання додаткових елементів, таких як символи чи зображення, для візуалізації подій.

3. Складання порівняльно-аналітичної таблиці «Народні спортивні ігри та їх роль у формуванні фізичних, моральних та культурних цінностей українського народу» (5 балів):

- повнота та точність інформації (2 бали): розкриття ключових характеристик народних спортивних ігор, визначення їх впливу на формування фізичних, моральних та культурних цінностей;
- глибина аналітичного підходу (1 бал): виявлення зв'язків між іграми та їх виховним значенням, формулювання обґрунтованих висновків;
- якість оформлення таблиці (1 бал): чітка структура, зрозуміле та лаконічне подання даних;
- креативність та оформлення (1 бал): використання кольорів, символів, або графічних доповнень для покращення візуальної привабливості.

9. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Який тип змагань був популярним серед трипільців у зв'язку з культом бика? 2. Яка військово-фізична вправа була найпопулярнішою серед скіфів? 3. Хто керував гімназіями у античних полісах Північного Причорномор'я (назва посади)? 4. На честь якого бога проводилися Аполлонії в античних містах Північного Причорномор'я? 5. Який компонент виховання у Київській Русі включав ігри, пов'язані з трудовою та військовою діяльністю? 6. Які види боротьби були популярними в Київській Русі? 7. Що було однією з основних передумов розвитку фізичної культури в Україні в кінці XIX століття? 8. Що було особливістю розвитку фізичної культури в Західній Україні в кінці XIX - на початку XX століття? 9. Яка діяльність товариства «Сокіл» була організована А. Будзиновським? 10. Хто заснував руханково-пожежне товариство «Січ»? 11. Коли Україна дебютувала самостійною командою на Олімпійських іграх? 12. Яка українська спортсменка стала олімпійською чемпіонкою на зимових іграх у Ліллекхаммері? 13. Хто став першим президентом НОК України? 14. Коли було офіційно визнано Національний Олімпійський Комітет України (НОК України) Міжнародним олімпійським комітетом (МОК)? 15. Які основні види фізичних вправ викладались в Січовій школі? 16. Яка роль народних рухливих ігор в українській народній фізичній культурі? 17. Які фізичні вправи були популярними серед запорожців? 18. Що сприяло розвитку спортивних традицій у Запоріжжі в радянські часи? 19. Як спортивні перемоги на міжнародних змаганнях впливають на національну гордість українців? 20. Яка роль фізичної культури у вихованні національної свідомості українців? 	<p>1. Повнота та правильність відповіді – 12 балів Повне розкриття питання (8 балів):</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідь охоплює всі ключові аспекти питання – відповідь є логічною, послідовною та ґрунтовною. <p>Точність використаних понять та термінів (4 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> – використані коректні терміни, поняття та визначення – є посилання на відповідні нормативні або методичні документи (де це необхідно). <p>2. Глибина аналізу та критичне мислення – 4 бали Аналіз і пояснення (2 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідь містить обґрунтування запропонованих рішень або дій – вказано можливі наслідки або альтернативні підходи до вирішення проблеми. <p>Критичне мислення (2 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідь містить власні міркування щодо розглянутого питання – наведені приклади з практичного досвіду або уявні ситуації. <p>3. Чіткість та структурованість відповіді – 2 бали Наявність логічної структури (1 бал):</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідь має вступ, основну частину та висновок. <p>Послідовність викладення матеріалу (1 бал):</p> <ul style="list-style-type: none"> – питання викладено зрозуміло, без зайвих повторів та плутанини. <p>4. Представлення відповіді – 2 бали Акуратність викладення (1 бал):</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідь викладена чітко, без граматичних і стилістичних помилок. <p>Дотримання регламенту (1 бал):</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідь надана у встановлений час, без перевищення обсягу. 	20

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
Силабус навчальної дисципліни

	<p>Практичне завдання</p> <p>I. На власний розсуд обирається одна із запропонованих тем: 1. Виступ представників Запоріжжя на Олімпійських іграх (оглядово або за персоналіями). 2. Спортивна інфраструктура Запорізького краю. 3. Видатні спортсмени Запорізької області (персоналії). 4. Командні види спорту у місті та області. 5. Масштабні спортивні події міста або області.</p> <p>II. За обраною темою створюється презентація текст+фото+відео (power point або будь який інший засіб).</p> <p>Робота складається з таких частин: Вступ (актуальність теми) 1. Аналіз стану розвитку спортивної інфраструктури, обраного виду спорту тощо. 2. Опис основних досягнень спортсмена (кар'єрний шлях, роль тренерів, внесок у популяризацію спорту)/основних споруд і закладів інфраструктури (спортивні комплекти, басейни, університети, спортивні школи, секції)/спортивної події (організатори, місце проведення, учасники, внесок у популяризацію спорту) тощо. Висновки Перелік літературних джерел</p>	<p>Вступ (2 бали). Основна частина (10 балів), з яких: – повнота розкриття питання (2 бали); – опрацювання різноманітних сучасних інформаційних джерел (3 бали); – цілісність, систематичність, логічна послідовність викладу (3 бали).</p> <p>Висновки (2 бали): уміння формулювати власну думку, робити аргументовані висновки. Підготовка комп'ютерної презентації, слайд-шоу (6 балів) (близько 10 слайдів).</p> <p>Загальна оцінка визначається як сума балів, отриманих студентом за кожним пунктом.</p>	20
Усього балів			40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Історія фізичного виховання та спорту України (від стародавніх часів до сьогодення): конспект лекцій / уклад. : Н. О. Долгова. Суми : Сумський державний університет, 2016. 121 с.
2. Історія фізичної культури : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності “Середня освіта” освітньо-професійної програми “Середня освіта (Фізична культура)” / уклад. : В.О. Тищенко, Ф.Ф. Товстоп’ятко, С.Б. Парій. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 112 с.
3. Іщук О. А., Карабанова Н.С., Томащук О.Г., Іванюк О.А. Історія фізичної культури : метод. розробка для студентів факультету фізичної культури, спорту та здоров’я. Луцьк : Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2023. 128 с.
4. Хоменко С. В., Гриб Т.О., Клименченко Т. Г. Історія фізичної культури на різних етапах розвитку суспільства (частина II) : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів усіх спеціальностей. Суми : 2019. 105 с.
5. Цюсь А. В., Деделюк Н. А. Історія фізичного виховання на теренах України з найдавніших часів до початку ХІХ ст.: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2014. 456 с. С. 228 с.

Додаткова:

1. Вербицький В. А., Бондаренко І. Г. Історія фізичної культури та спорту в Україні : навчальний посібник. Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 340 с.
2. Історія фізичної культури і спорту народів Європи : збірник тез доповідей ІІІ Міжнародного наукового конгресу істориків фізичної культури (10–12 вересня 2019 р.). Луцьк, 2019. 75 с.
3. Алексеев О. О. Вплив оздоровчих традицій українського козацтва на формування здорового способу життя школярів. *Вісник Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. 2012. Вип. 5. С. 3–9.
4. Алексеев О. О. Передумови виникнення і розвиток фізичного виховання на території України в епоху палеоліту. *Вісник Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини)*. Випуск 4. 2011. № 4. С. 3–10.
5. Королько А. Діяльність українського товариства «Сокіл» на покутті й галицькій Гуцульщині: порівняльний аналіз. *Карпати: людина, етнос, цивілізація*. 2012. Вип. 4. С. 73–90.
6. Попович О. Історичні аспекти становлення національної системи фізичного виховання населення України. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 2012. № 5 (2). С. 149–152.
7. Соколова Н. С. Розвиток системи фізичного виховання в навчальних закладах України у 30-х роках ХХ ст. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров’я у сучасному суспільстві : збірн. наук. праць*. 2012. № 4 (20). С. 46–51.
8. Тимошенко Ю. О., Пархоменко В. А., Горькова А. О. Сокільська діяльність у міжвоєнні роки ХХ ст. (за матеріалами центрального державного архіву громадських об’єднань України). *Сторінки історії*. 2019. Вип. 49. С. 122–133.
9. Youth, Young People and Sport from the 19th Century to Modern Day / edited by P. Clastres, F. Vallotton, N. Bancel. Lausanne : Frontiers Media SA, 2022. 132 p.

10. Інформаційні ресурси

1. Історія НОК України. URL: <http://noc-ukr.org/about/history/>
2. Міністерство молоді та спорту України. URL: <https://my.gov.ua/>
3. Національний олімпійський комітет України. URL: <http://noc-ukr.org/>

11. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Фахово-професійний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних і практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати лекційні і практичні заняття регулярно, мусять узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані протягом поточного змістового модулю. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок заліково-екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються на сторінці курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8ggt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: Тел. (061) 227-12-76

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь

ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>